

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VIII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

12 листопада 2025 року

*м. Київ
КНУБА*

УДК 37.09

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 39 від 25 грудня 2025 року)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VIII Міжнародної конференції (12 листопада 2025 року). – Київ: Видавництво Ліра-К, 2026. – 836 с.

ISBN 978-617-520-492-4

У матеріалах VIII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

© КНУБА, 2026

ТРАНСФОРМАТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА ТА ЗВАРЮВАННЯ

Сучасна система професійної освіти в Україні перебуває в умовах масштабних соціально-економічних та технологічних трансформацій, що зумовлює потребу в нових педагогічних підходах до підготовки педагогів професійного навчання. Традиційні моделі навчання, орієнтовані переважно на передавання знань і формування навичок, втрачають ефективність у контексті стрімких змін технологічного середовища, цифровізації, вимог сталого розвитку та безпеки праці. У цих умовах трансформативне навчання постає як інноваційна педагогічна технологія, що забезпечує не лише засвоєння професійних знань, а й глибинну перебудову мислення, цінностей і професійної ідентичності педагога. Воно сприяє розвитку критичного мислення, здатності до самоаналізу та саморефлексії. Саме такі характеристики є визначальними для педагога професійного навчання у сфері будівництва та зварювання, який має бути готовим діяти в умовах високої технологічної динаміки. Актуальність проблеми зумовлюється потребою у переорієнтації освітнього процесу з репродуктивного на трансформативно-досвідний тип, що поєднує практико-орієнтоване навчання з особистісним зростанням педагога. Такий підхід відповідає тенденціям, окресленим у працях J. Mezirrow [6, 7], які розглядають професійну компетентність як результат не лише пізнавального, а й екзистенційно-ціннісного досвіду.

У межах освітньої програми «Професійна освіта (Будівництво та зварювання)» трансформативне навчання створює умови для формування інноваційної педагогічної культури, розвитку емоційного інтелекту, професійної відповідальності та академічної доброчесності майбутнього педагога. Воно відкриває можливості для оновлення освітніх технологій через інтерактивні, симуляційні, тьюторські та рефлексивні практики, спрямовані на самопізнання, усвідомлення власної педагогічної місії та підвищення якості підготовки фахівців [2, 3, 5]. Таким чином, дослідження трансформативного навчання у професійній освіті будівельного профілю є на часі, адже воно

поєднує ціннісний, когнітивний і діяльнісний аспекти розвитку педагога, сприяючи формуванню нової генерації педагогічних кадрів, здатних не лише навчати, а й надихати до професійного зростання та культурної відповідальності в контексті сучасних освітніх змін.

На думку С. Ганаби, трансформативне навчання ґрунтується не на відтворенні чи засвоєнні фіксованої суми знань і вмінь, а на створенні умов для глибоких особистісних і професійних змін суб'єкта навчання. Така модель освіти відходить від традиційної парадигми «передавання знань» і спрямовується на актуалізацію внутрішніх потреб, запитів, досвіду та життєвих смислів здобувачів освіти [1]. Н. Рашевською досліджено інноваційно-трансформативний підхід до організації процесу навчання на основі імерсивних технологій, означено його характеристики, які відображають сутність компетентісно-орієнтованої ідеї освіти, у якій навчання розглядається як процес розвитку особистісного потенціалу та формування готовності діяти в умовах невизначеності й швидких технологічних змін [4].

Спираючись на узагальнені результати проведених наукових досліджень, встановлено, що трансформативне навчання – це освітня технологія, спрямована на глибинні якісні зміни у структурі мислення, цінностях, переконаннях і способах дії особистості, які відбуваються в результаті критичної рефлексії власного досвіду та осмислення соціокультурних контекстів навчання. Ключовими характеристиками сучасного трансформативного навчання є такі: індивідуалізація освітнього процесу, що передбачає врахування освітніх потреб, інтересів, когнітивних стилів і темпів навчання кожного здобувача освіти, сприяє усвідомленню власної освітньої траєкторії та розвитку внутрішньої мотивації; інтеграція цифрових технологій і мультимедійних ресурсів в освітній процес, що забезпечує візуалізацію складних понять, моделювання професійних ситуацій, а також підсилює пізнавальну активність і зацікавлення; активізація дослідницької діяльності через впровадження методів проблемного, проєктного, експериментального та кейс-орієнтованого навчання, що сприяє розвитку самостійності, аналітичного мислення та здатності до вирішення нестандартних завдань; розвиток професійних компетентностей, серед яких – критичне та системне мислення, комунікативність, цифрова компетентність, креативність, колаборація й соціальна відповідальність; гнучкість і адаптивність освітнього процесу, які забезпечують можливість побудови індивідуальних освітніх траєкторій, оперативного реагування на зміни в технологічному та соціальному середовищі; партнерська взаємодія та мережна співпраця, що передбачає залучення до освітнього процесу представників бізнесу, виробництва, професійних асоціацій і наукових установ, орієнтованих на майбутню інтеграцію випускників у реальний ринок праці.

У контексті професійної підготовки педагогів будівельного профілю трансформативне навчання набуває практичного виміру через інтеграцію теоретичних знань і реального виробничого досвіду, що сприяє формуванню здатності майбутнього фахівця до критичного осмислення професійних ситуацій, прийняття рішень і творчого застосування технологічних інновацій. Реалізація цього підходу здійснюється шляхом моделювання професійно-орієнтованих завдань, використання цифрових симуляторів і віртуальних лабораторій, організації проблемно-проектного навчання, а також створення умов для рефлексивного аналізу власної діяльності. Важливим аспектом є розвиток емоційного інтелекту, комунікативної компетентності та етичної відповідальності педагога, що дозволяє йому виступати не лише як викладач, а як наставник і фасилітатор професійного зростання здобувачів освіти.

Таким чином, трансформативне навчання в системі професійної освіти будівельного профілю постає механізмом переходу від репродуктивної моделі підготовки до інноваційно-рефлексивної, орієнтованої на саморозвиток, співпрацю та стійку професійну ідентичність педагога.

Список використаних джерел

1. Ганаба С. Трансформативне навчання у контексті розвитку інноваційного освітнього середовища. *Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України*. 2024. № 3(38). С. 26–39.
2. Красильник Ю. Особливості підготовки інженерів-педагогів у галузі цифрових технологій до проєктної діяльності. *Інноваційно-технологічні шляхи розвитку агропромислового комплексу України*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / Зб. наук. Праць. Ніжин, ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут», 2020. С. 97–103.
3. Почка К. І., Красильник Ю. С. Удосконалення освітніх програм за спеціальністю «Професійна освіта»: інноваційний підхід. *Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України* : матеріали VI Міжнародної конференції, Київ, 16 листопада 2023 року / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ : КОМПРИНТ, 2024. С. 338–351.
4. Рашевська Н. В. Інноваційно-трансформативний підхід імерсивного навчання. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2025. Вип. 1(56). С. 192–196.
5. Chernyshev D. O., Maksymiuk Yu. V., Krasylnyk Yu. S., Korchova H. L., Rudenko M. V. Peculiarities of technique of teaching technical disciplines in the institution of higher education of the building profile. *Strength of Materials and Theory of Structures* : Scientific-and-technical collected articles. 2022. Issue 108. С. 35–62.
6. Illeris K. Contemporary Theories of Learning. 2018. 244 s. URL: <https://www.clipr.cc/rdB3z> (дата звернення: 12.10.2025).
7. Mezirow J. Learning as Transformation: critical perspectives on a theory in progress. San Francisco : Jossey Bass. 2000. № 7. URL: <https://www.amazon.com/Learning-Transformation-Critical-Perspectives-Progress/dp/0787948454> (дата звернення 23.10.2025).

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
VIII Міжнародної конференції

(Київ, 12 листопада 2025 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*
Авторська редакція

Підписано до друку 05.01.2026. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 48,59. Обл.-вид. аркушів – 42,84.
Тираж 300.

Видавець і виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03115, м. Київ, вул. С. Чобану, 24
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net